

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ
ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Σκηνοθεσία: Κώστα Κινή

ΘΕΑΤΡΙΚΟ
ΤΜΗΜΑ
ΛΕΣΧΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΗΜΟΥ
ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ 87

6 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΗ 1987,
8.30 μμ.

Ε. Μαντζοράκη

Η ΧΟΡΟΓΡΑΦΟΣ

Εγώ τί να πω!... Αριστοφάνης!... Λυσιστράτη!... Ένα έργο όσο ποτέ επίκαιρο, για την εποχή που ζούμε. Με μία πολύ ωραία μουσική που σε προκαλεί να δώσεις, πέρα από τον λόγο και με το σώμα, μα και με την ψυχή! Ένα έργο που σ' ενθουσιάζει να δουλέψεις γι' αυτό. Όμως, όσον αφορά μένα, την δουλειά μου, υπάρχει το φρένο δυστυχώς.... Διότι, μη ξεχνώντας ότι το σχήμα είναι ερασιτεχνικό (που είναι μία πρόκληση για κάθε καλλιτέχνη), πρέπει να την προσαρμόσω ανάλογα με τις δυνατότητες της ομάδας και όχι αντιθέτως, επειδή ο στόχος της ερασιτεχνικής δημιουργίας είναι τελείως διαφορετικός από την επαγγελματική.

Λούλα Κορμάλη

Η ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΟΣ-ΕΝΔΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Πιστεύω πως σε μια κοινωνία του μέλλοντος, η δημιουργία θα είναι υπόθεση καθημερινότητας, δηλαδή τρόπος ζωής. Έτσι δουλεύω σ' αυτό το θεατρικό σχήμα του οποίου τα περισσότερα μέλη είναι μη ειδικοί (ερασιτέχνες).

Ο αγώνας και το παιχνίδι είναι προς δύο κατευθύνσεις: Από τη μια, επικοινωνία, αλληλοσυμπλήρωση, καμιά ικανότητα να μην πάει χαμένη. Από την άλλη, ένα προσωπικό εικαστικό όραμα, σε μια συνεχή συνδιαλλαγή με τον εαυτό του, αγωνιά να γίνει πραγματικότητα.

Το Θέατρο πιστεύω πως πρέπει να είναι ζωντανό, άρα τολμηρό, να έχει ήθος, κριτική στάση και μαγεία.

Ο σκηνογράφος ορίζει το χώρο και τύνει το λόγο, δηλαδή συνθέτει τη γλυπτική και ζωγραφική εικόνα του έργου.

Χθές ονειρεύτηκα την παράσταση:

Στη σκηνή είχαν ανέβει κι έπαιζαν γυναίκες από το κοινό. Η δε Λυσιστράτη απρόβλεπτη, σαν μια ιδέα που εξελίσσεται.

Ελένη Μανωλαράκη

Ο ΜΟΥΣΙΚΟΣ

Δύο στοιχεία του «Μουσικού» Αριστοφάνη με προβληματίσαν. Το πρώτο ήταν το «συντηρητικό» στοιχείο και η βαθεία προσήλωση στην τότε μουσική παράδοση.

Το δεύτερο ήταν, η «θέση» που κάτεχε το μουσικό στοιχείο μέσα στον «λόγο» των έργων του. Μια θέση γεμάτη ενέργεια και ζωντάνια.

Παρ' ότι το κωμικό στοιχείο στην Λυσιστράτη είναι το «μέσον» για να περάσει το πραγματικό μήνυμα στους θεατές (χωρίς την Δημοκρατική λογοκρισία των Δημοκρατικών Αθηναίων Τυράντων...), είναι τόσο καλά συνυφασμένο με το δραματικό στοιχείο, που πολλές φορές δεν ξέρεις αν πρέπει να γελάσεις ή να κλάψεις.

Μια μουσική, λοιπόν, γεμάτη κεφάλτα ρυθμικά σχήματα που θα υπηρετούσε την κωμική πλευρά, μα και λυρικά ταγμένα στο πραγματικά μεγάλο μήνυμα της ειρήνης, θάθελα να είναι η μουσική μου.

Κώστας Δρακάκης

Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ

Τρία χρόνια μπορεί να μην είναι πολλά, συγκεφαλαιώνονται όμως οι αγωνίες, οι πόθοι και τα όνειρα μιάς ολάκερης ζωής....

Είναι προκλητικό να δημιουργείς με ανθρώπους που συμμετέχουν, όχι από υποχρέωση, αλλά γιατί είναι «ερασιτέχνες» δηλ. εραστές της Τέχνης. Με το «ανέβασμα» 10 περίπου έργων, συμπεριλαμβανομένων, πέρυσι, του Αγαμέμνονα και φέτος της Λυσιστράτης, έχει ήδη γίνει η πρώτη γνωριμία με το Παγκόσμιο Δραματολόγιο. Εύχομαι ο σπόρος να «πιάσει» και να αντρίψει το δέντρο της γνώσης και της ομορφιάς. Ο Λαός έχει το νερό, η Δημοτική Αρχή έχει το ποτιστήρι. Ας τα συνταιριάξουν.

Κώστας Κινής

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ

3ος ΧΡΟΝΟΣ

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗ «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ»

Ελεύθερη απόδοση: ΛΑΚΗΣ ΛΑΖΟΠΟΥΛΟΣ
Διδασκαλία - Σκηνοθεσία: ΚΩΣΤΑΣ ΚΙΝΗΣ
Μουσική: ΚΩΣΤΑΣ ΔΡΑΚΑΚΗΣ (Τα Χορωδιακά των Χορικών εκτελεί χορωδία και ορχήστρα της «Χορωδίας Πειραιώς 1960», υπό την διεύθυνση του Μαέστρου Κώστα Δρακάκη)
Μουσική διδασκαλία: ΝΙΚΟΣ ΝΤΑΜΑΔΑΚΗΣ
Χορογραφίες: ΛΟΥΛΑ ΚΟΡΜΑΛΗ
Σκηνικά - Κοστούμια: ΕΛΕΝΗ ΜΑΝΩΛΑΡΑΚΗ
Κοσμήματα - Αφίσσα: ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ ΓΑΛΑΝΟΥ
Εκτέλεση Κοστούμιών: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΛΛΙΑΔΗΜΑΣ, ΣΩΤΗΡΗΣ ΦΡΑΓΚΟΥΛΑΚΗΣ, ΚΩΣΤΑΣ ΤΑΚΑΚΗΣ
Ηχητικά - Φωτιστικά: ΜΑΡΚΟΣ ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ και το εργατοτεχνικό προσωπικό του ΔΗΜΟΥ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ
Φροντιστής Σκηνής: ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΡΕΛΗΣ

ΔΙΑΝΟΜΗ

(με τη σειρά που εμφανίζονται)

ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ: ΕΦΗ ΤΣΙΛΙΚΑ, (ΜΑΡΙΑ ΧΡΥΣΟΓΟΝΙΔΟΥ)
ΚΛΕΟΝΙΚΗ: ΡΟΥΛΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥ
ΜΥΡΙΝΗ: ΑΝΝΑ ΚΑΛΑΜΠΟΚΗ
ΑΘΗΝΑΙΕΣ: (Κορυφαία) ΜΑΡΙΑ ΧΡΥΣΟΓΟΝΙΔΟΥ, ΡΟΥΛΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΣΟΦΙΑ ΒΡΥΣΑΚΗ, ΒΑΣΩ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΜΠΙΣΜΠΙΡΟΥΛΑ, ΑΝΝΑ ΚΑΛΑΜΠΟΚΗ, ΓΙΩΡΓΙΑ ΚΙΝΗ, ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΜΑΡΙΑ ΜΑΚΡΗ ΓΙΩΡΓΙΑ ΚΙΝΗ
ΛΑΜΠΙΤΩ: ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΣΟΦΙΑ ΒΡΥΣΑΚΗ, ΚΙΤΣΑ ΚΟΡΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΙΜΙΛΙΑ ΣΤΑΘΗ, ΓΙΑΝΝΑ ΠΡΕΒΕΖΑΝΟΥ, ΕΛΕΝΗ ΠΕΤΡΟΓΙΑΝΝΗ
ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΣΣΕΣ: (Κορυφαίος) ΝΙΚΟΣ ΚΙΟΥΛΠΑΞΙΩΤΗΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΝΙΚΟΣ ΚΟΡΡΕΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΟΥΛΙΑΣ, ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΛΙΟΣ, ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ, ΘΟΔΩΡΗΣ ΓΕΡΑΝΔΡΕΟΥ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ, ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ, ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΠΕΛΣΗΣ, ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΤΟΥΓΙΑΝΙΔΗΣ, ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ ΚΟΡΡΕΣ, ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΚΑΜΠΑΝΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΜΑΡΙΔΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΝΑΚΗΣ, ΦΟΙΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ, ΘΟΔΩΡΗΣ ΓΕΡΑΝΔΡΕΟΥ, Ν. ΚΑΛΑΣΚΑΝΗΣ, Α. ΒΕΝΤΟΥΡΗΣ, Μ. ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ, Κ. ΠΑΠΑΜΑΡ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, ΔΑΜΙΑΝΟΣ ΤΟΥΓΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ΜΩΡΟΓΙΑΝΝΗΣ, Δ. ΞΥΠΟΛΗΤΟΣ ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΙΝΗΣ
ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ ΚΑΡΒΕΛΑΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΛΟΥΜΙΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΟΥΛΙΑΣ
ΧΑΡΑ ΕΥΘΥΜΙΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΟΠΗ ΦΟΥΣΚΑΡΗ ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΠΕΛΣΗΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΜΑΡΙΔΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΒΙΟΛΕΤΗ, ΝΤΙΝΑ ΤΑΚΑΚΗ, ΝΤΙΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, ΣΟΦΙΑ ΡΑΜΑΝΤΑΝΗ
ΑΥΛΗΤΡΙΕΣ, ΘΕΡΑΠΙΑΙΝΙΔΕΣ: ΑΥΛΗΤΗΣ: ΜΑΡΙΑ ΒΙΟΛΕΤΗ, ΝΤΙΝΑ ΤΑΚΑΚΗ, ΝΤΙΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ, ΣΟΦΙΑ ΡΑΜΑΝΤΑΝΗ, ΑΓΡΑΜΠΕΛΗ ΚΙΝΗ, ΣΟΦΙΑ ΜΩΡΟΓΙΑΝΝΗ, Β. ΤΖΟΑΝΟΥ, Α. ΠΑΠΠΑ

ΤΡΙΤΟΣ ΧΡΟΝΟΣ: Το Θεατρικό Τμήμα της Λέσχης Πολιτισμού του Δήμου Ελευσίνας ξεκίνησε, με πρωτοβουλία του Δήμου Ελευσίνας, τον Δεκεμβρίο του '85 και με τη βοήθεια του θεατηνθρώπου Κώστα Κινή. Έχει δυο σκέλη. Το Παιδικό και των Μεγάλων. Έχει παρουσιάσει δεκα συνολικά έργα σε πολλές παραστάσεις και κινεί και συνενώνει ένα αξιολογικό καλλιτεχνικό δυναμικό του τόπου. Με την «διδασκαλία» της Λυσιστράτης κλείνει ο πρώτος κύκλος της προσπάθειας για θεμελίωση θεάτρου στον τόπο που γεννιέται τον μεγάλο τραγικό Αισχύλο.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ ΚΑΙ ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ

Ο Αριστοφάνης (περ. 445 - περ. 385) είναι ο κορυφαίος ποιητής της αρχαίας αττικής κωμωδίας, ο «Πατέρας της Κωμωδίας». Πληροφορίες για τη ζωή του υπάρχουν πολύ λίγες, στις 11 όμως σωζόμενες, από τις 44 συνολικά κωμωδίες που του αποδίδονται, μπορεί κανείς να βρει τις περισσότερες πληροφορίες για την πολυτάραχη εποχή του «πρώτου παγκοσμίου πολέμου» του γνωστού ως Πελοποννησιακού.

Οι 11 κωμωδίες είναι: Αχαρνής (425), Ιππής (424), Νεφέλες (423), Σφήκες (422), Ειρήνη (421), Όρνιθες (414), Θεομορφιάζουσες και Λυσιστράτη (411), Βατράχοι (405), Εκκλησιαζουσες (392), και Πλούτος (388). Από τα υπολόιστα έργα του έχουν σωθεί μόνο 900 περίπου μικρά αποσπάσματα.

Παράλοιν ότι ανήκε ιδεολογικά στη συντηρητική μερίδα της αθηναϊκής κοινωνίας και του αποδίδεται ότι «λακωνικός», εν τούτοις έμεινε στην ιστορία ως ο και' εξοχόν ειρηνόφιλος θεατρικός συγγραφέας.

Όταν κωμυχτήκε ο Πελοποννησιακός πόλεμος, ο Αριστοφάνης ήταν 20 χρόνων. Γεύτηκε όλα τα δένα του αδελφοκτονού πολέμου εκεί, στο Δήμο Κυδαθηναίων που γεννήθηκε, στην καρδιά δηλαδή της σημερινής Πλάκας. Εκεί μίλησε τη φτωχεια, την ερημωση, τη δυστυχία, το θάνατο, εκεί ύμνησε την Ειρήνη όσο κανένας άλλος άνθρωπος πάνω σ' αυτή τη Γη.

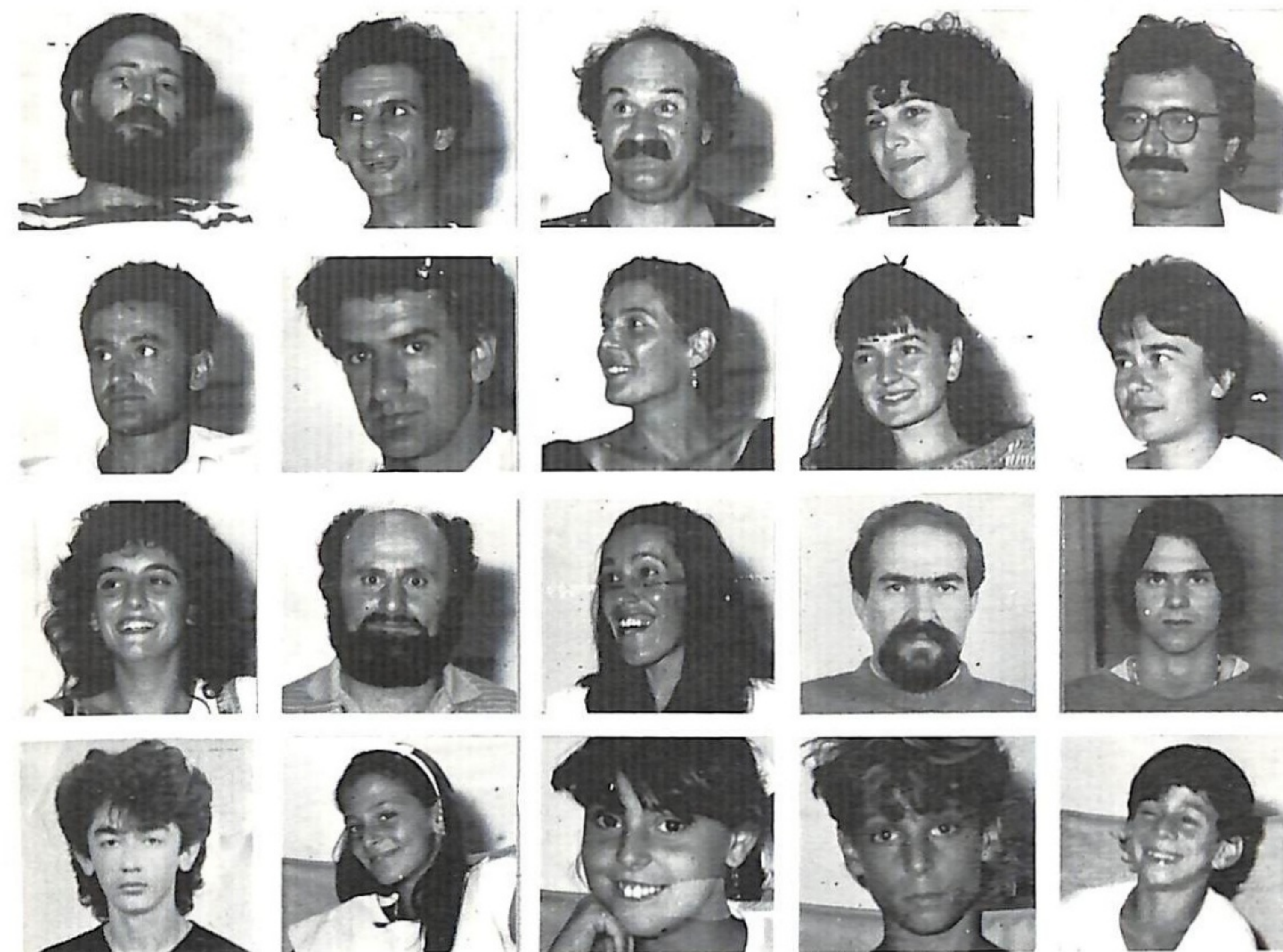
Αγανάκτησε με τη διαφθορά των ήθων και την εξαχρέωση των πολιτικών ανδρών, που είχαν συνδέσει τα προσωπικά τους συμφέροντα με τη διαιώνιση του εμφυλίου πολέμου. Η αγανάκτηση είναι που κάνει τον ποιητή δημόσιο κατηγορο. Στις κωμωδίες του γελοιοποιεί και συντρίβει τους πολιτικούς και τους δημαγωγούς.

Δεν θέλει να κινήσει το γέλιο, αλλά να προκαλέσει την οργή, να εξεγείρει το κοινό, να αποδοκιμάσει τους πουλημένους πολιτικούς. Γι' αυτό μεταχειρίζεται γλώσσα τσουχτερή, ωμή. Το γέλιο δεν αποτελεί σκοπό. Είναι μέσο για τη διδασκαλία της αληθείας και οδηγός για την πράξη. Οι αθυροστομίες του, ανετες και αβυσίες λεγονται στην ώρα τους. Αν δεν τις πει ο ποιητής θα τις εκφοδώνισαν το κοινό. Ο Αριστοφάνης βωμολοχεί, γιατί όλοι οι Αθηναίοι ήταν βωμολοχοί: «...Κι ήτανε βωμολοχοί, γιατί η βωμολοχία αποτελούσε γι' αυτούς κοινωνικό θεσμό. Και συνέβαιναν όλα αυτά για δύο λόγους. Πρώτα, γιατί ήταν άνθρωποι φυσικοί και δεύτερο, γιατί το κοινωνικό και πολιτικό τους σύστημα ήτανε ανδροκρατικό. Στή δημόσια ζωή δεν υπήρχαν γυναίκες. Αυτές μένανε στο «χαρέμι». Στη διοίκηση, στα θεάτρα, στους αγώνες, στα Συμβούσια, στην Αγορά δεν έβλεπες γυναίκα. Είναι φυσικό λοιπόν να μην υπάρχει κανένα εμπόδιο εξωτερικό για την πλεία ελευθεροστομία μεταξύ των ανδρών» (Κ. Βαρναλή, Αισθητικά Κριτικά).

Η ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ γραφτηκε το 411 όταν ο Αριστοφάνης είναι περίπου 40 χρόνων και ο καταστροφικός πόλεμος βαδίζει στα εικοσι του χρόνια. Η Αθήνα χάνει σ' όλα τα μέτωπα, στις Συρακούσες συμφορα, στο Ταίτοι στρατοπεδευμένοι οι Σπαρτιάτες, ο Αλκιβιάδης ερωτοτροπούσε με τους Πέρσες, στο εσωτερικό οι τετρακοσίοι συνωμωτούσαν ενάντια στο καθεστώς και οι ίδιοι οι Αθηναίοι περιφέρονταν στους δρόμους της Πλάκας κι ελεγαν: «Δεν υπάρχει ένας άντρας στον τόπο μας», και οι ίδιοι απαντούσαν: «οχι δεν υπάρχει». Κι έτσι απογοητευμένος από τους Αθηναίους πουναι ανικανοί να διώξουν τον πόλεμο από τη χώρα τους καταφεύγει στις Αθήναιες, στις Βοαιτες, στις Κορινθίες ακόμα και στις Σπαρτιάτισσες.

Η Λυσιστράτη συγκαλεί όλες τις Ελληνίδες να αναγκάσουν τους άνδρες τους να συνάψουν ειρηνή εξαναγκάζοντας τους με ερωτική αποχή. Καταλαμβάνουν την Ακρόπολη και το δημόσιο Ταμείο.

Εμφανίζεται ο Χορός των Γερόντων με σκοπό να τις πυρπολήσει, εμποδίζοντας όμως και απωθούνται από τις Ιυναικές. Έρχεται ο Πρόβουλος με τζόστες να τις εκπορθήσει. Αποτυγχάνει. Η Λυσιστράτη εξηγεί, διεκτιγνώνοντας τα δένα του πολέμου, πως θα σταματήσει ο αδελφοκτονός σπαρταγμός. Έρχεται κληρυκός από τη Σπαρτή που αναγγέλλει ότι το σχέδιο της Λαμππούς, χάρη στις παραλληλές ενέργειες της, μετά από συμφωνία με τη Λυσιστράτη, στεφεται και εκεί με επιτυχία αφού και οι άντρες Σπαρτιάτες συμφωνούν να σταματήσουν τον πόλεμο αν το δεχτούν και οι Αθηναίοι. Μετά από αστείες και έξοχες κωμικές σκηνές συνάπτεται ειρήνη που επισφραγίζεται και από ηλυσαιο συμπόσιο, αφού η Λυσιστράτη αποδίδει στον καθε άντρα τη σύζυγό του.

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ: Τρίτος χρόνος λειτουργίας. Μιάς λειτουργίας όχι χωρίς εμπόδια, όχι χωρίς καύμους, που σπαρτήθηκε πάνω στο ελευσινιακό ανθρώπινο δυναμικό.

Γιατί δε θέλουμε να αποδιώξουμε από τις μνήμες μας τα Ελευσινια Μυστήρια; και γιατί κάτι από το «μας» είναι το θυμιάρι του Αισχύλου και της θεάς Δημήτρας.

Ο φετινός χρόνος με την προετοιμασία και το ανέβασμα της θεατρικής «ΕΛΕΝΗΣ ΝΕΓΚΡΙΝ» του Κ. Βαλέτα, μας χάρισε πολλές εμπειρίες όπως και τα προηγούμενα θεατρικά έργα («ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ» του Αισχύλου, στα ΑΙΣΧΥΛΕΙΑ '86). Περνώντας λοιπόν στην αντίπερα όχθη του αρχαίου θεάτρου, την κωμωδία, με τη «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ» του Αριστοφάνη εντρυφήσαμε περισσότερο στο ιστορικό πολιτιστικό μυστήριο που λέγεται ερασιτεχνική δημιουργία. Μια υπέροχη «ΛΥΣΙΣΤΡΑΤΗ» λοιπόν από έναν επαναστατικό Αριστοφάνη που πρωτοπύρησε στην αντροκρατούμενη εποχή του, εκθειάζοντας τη γυναίκα οντότητα και αγαναχτώντας για τους αχρείους εμφύλιους πολέμους.

Με τον ίδιο πάντα σκηνοθετή, Κώστα Κινή, διαπιστώσαμε ότι «... οι αρχαίοι, πάνω απ' όλα, κάνανε θέατρο και θέατρο σημαίνει μαγεία και δημιουργία ενός κλίματος εξάρσης σ' όσους συμμετέχουν... Το πάθος και η συγκίνηση είναι τα κυρίαρχα στοιχεία στο Αρχαίο Δράμα» (Καρόλος Κουν).